

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1064. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

74. ÅRGANG 2. NOVEMBER 1972

Høsttid og høstmåde for hestebønner

Høsttidspunktet for hestebønner kan være lidt vanskeligt at erkende, idet der hengår en periode på 2-3 uger fra de øverste til de nederste bælg modner. Medens næsten samtlige blade er visne, når de nederste bælg bliver brune, er ca. $\frac{1}{4}$ af stænglerne stadig grønne. For at

I 1968 var den anvendte sort Svalöf Primus, i 1969-70 Kleine Thüringer.

I tabel 1 er anført datoer for såningen og forsøgsbehandlingernes gennemførelse som tidligste og seneste indenfor de enkelte år og som gennemsnit af samtlige forsøg.

Tabel 1. Tidspunkter for såning og høst m.m.

	Sådato	1. mejetærsket 2. skårlagt 3. nedvisnet	2. tærsket 3. mejetærsket 4. mejetærsket	5. mejetærsket
1968	5,4-18,4	29,8-18,9	9,9-27,9	19,9 - 3/10
1969	17/4-29/4	22/8- 4/9	2/9-12/9	9/9 -19/9
1970	30/4- 7/5	17/9-25/9	24/9-14/10	7/10-17/10
Gns.	23/4	8/9	19/9	26/9

fremskynde tærsketidspunktet har skårlægning eller nedvisning med kemiske midler været forsøgt, idet for lang henstand af planten med modne bælg måtte formodes at indebære risiko for frøspild.

Dette var baggrunden for, at der ved 4 af statens forsøgsstationer i 1968-70 blev gennemført ialt 12 forsøg efter følgende plan:

1. Tidlig høst (ca. 90 pct. af bælgene brune).
2. Skårlægning ved høst af led 1, tærskning ved høst af led 4.
3. Nedvisning med diquat (Reglone, 3 l/ha) ved høst af led 1, tærskning ved høst af led 4.
4. Middeltidlig høst (alle bælg brune).
5. Sen høst (1-2 uger efter led 4).

Til alle led anvendtes mejetærsker.

Udbytte

Udbytte og spild er anført i tabel 2.

Der var ingen sikker forskel mellem udbytterne i de 5 forsøgsled. Med hensyn til frøspild var der kun sikker forskel mellem led 1 og 2. Der var positiv korrelation mellem de høstede bønners tørstofprocent og spildprocenten i de 4 direkte mejetærskede led. Det kan have sin forklaring i, at jo hårdere bønnerne er, desto flere bliver slynget ud af cylinderen af mejetærskerens slagler. I de skårlagte var der derimod ingen korrelation mellem tørstofprocenter og spildprocenter. Her må opsamlingen have forårsaget noget af spildet, uafhængigt af frøets hårdhed.

Tabel 2. Udbytte og spild, hkg pr. ha med 15 pct. vandindhold

	Frøudbytte					Frøspild				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1968.....	38,7	37,1	36,7	37,4	39,9	3,6	6,6	4,6	4,1	3,0
1969.....	26,1	25,8	24,8	25,6	23,9	2,2	3,6	3,5	3,2	4,8
1970.....	41,2	38,2	39,9	38,6	40,0	2,9	5,9	4,1	5,2	3,5
Aarslev.....	35,5	34,3	31,6	31,5	34,2	1,9	5,2	5,8	6,9	4,8
Borris.....	36,5	30,0	35,8	35,4	32,0	2,4	7,6	2,4	2,5	3,8
Roskilde.....	34,6	33,6	32,9	34,2	35,8	2,5	5,2	4,4	3,7	1,8
Tystofte.....	34,5	36,9	34,8	34,3	36,4	4,8	3,6	3,6	3,6	4,6
Gns.....	35,3	33,7	33,8	33,9	34,6	2,9	5,4	4,1	4,2	3,8
LSD ₉₅			1,9					1,6		

Kvalitet

I tabel 3 er anført de høstede frøes gennemsnit-

I nogle forsøg, hvor regnperioder bevirkede

Tabel 3. Kvalitetstal for høstet frø

	1	2	3	4	5
Tørstof, pct.....	79,7	77,7	80,5	80,5	79,5
Råprotein, pct. af tørstof.....	31,3	30,9	30,4	30,7	31,1
Frøvægt, g pr. 1000 frø.....	486	486	487	490	495
Spireprocent (10 dage).....	96	91	96	96	95

lige tørstofindhold, råproteinindhold, frøvægt samt spireevne.

lang henliggetid for de skårlagte hestebønner, gik det ud over frøets spireevne.

Tørstofindholdet og råproteinindholdet var ikke sikkert forskelligt i de 5 forsøgsled, medens frøvægten i de sidst høstede var lidt større end i de tidligst høstede. Spireprocenten var lavest i det skårlagte led, men forskellen var ikke statistisk sikker.

Vejledning

Skårlægning af hestebønner inden mejetærskning rummer ingen fordel, men kan i tilfælde af regn i vejringsperioden bevirke nedgang i spireevnen. Nedvisning med Reglone, der ikke er tilladt i hestebønner til opfodring, kan ikke tilrådes, da de mejetærskede, ubehandlede hestebønner gav samme udbytte og spild.

Sammendrag

Indenfor en periode på ca. 3 uger fra ca. 90 pct. af bælgene var brune indvirkede høsttidspunktet ikke på udbyttets eller spildets størrelse. Heller ikke tørstofindholdet, proteinindholdet eller spireevnen synes påvirket af høsttidspunktet.

Høst før ca. 90 pct. af bælgene er brune besværliggøres af tilstopning af mejetærskerens renseri p.g.a. de grønne stængler. Efter dette tidspunkt kan mejetærskning foretages, når vejr-situationen tillader det.

Hverken skårlægning eller reglonebehandling ca. 10 dage før tærskning gav nogen sikker forskel på frøudbyttet; frøspildet var størst ved skårlægning, men dog kun sikkert forskelligt fra de tidligst høstede.

Statens Forsøgsstation,
Ledreborg Allé,
4000 Roskilde.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 855057. Abonnementsprisen er for 1972 17,25 kr. årligt incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.